

การมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการเสริมสร้างสุขภาวะและเครือข่ายทางสังคม
เพื่อลดเหล้าบุหรี่เชิงพุทธบูรณาการในจังหวัดนนทบุรี
PARTICIPATION OF MONK IN HEALTH BEING PROMOTION AND SOCIAL
NETWORK FOR REDUCE ALCOHOL SMOKING CESSATION ACCORDING
BUDDHIST INTEGRATED IN NONTHABURI PROVINCE

พระอุดมสิทธินายก (กำพล คุณงกรโ) * พระมหานิกอร์ จานุตโร **

Phra Udomsittthinayok (Kamphon Kunangkaro), PhramahaNikorn Tānuttraro

Received: October 15, 2019

Revised: November 09, 2019

Accepted: December 27, 2019

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อศึกษาลักษณะของวัดและหมู่บ้านต้นแบบในการเสริมสร้างสุขภาวะและเครือข่ายทางสังคมเพื่อลดเหล้าบุหรี่เชิงพุทธบูรณาการในจังหวัดนนทบุรี 2) เพื่อพัฒนากิจกรรมในการเสริมสร้างสุขภาวะและเครือข่ายทางสังคมเพื่อลดเหล้าบุหรี่เชิงพุทธบูรณาการในจังหวัดนนทบุรี และ 3) เพื่อพัฒนาข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการเสริมสร้างสุขภาวะและเครือข่ายทางสังคมเพื่อลดเหล้าบุหรี่เชิงพุทธบูรณาการในจังหวัดนนทบุรี เป็นการวิจัยแบบผสมผสานเน้นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participation Action Research) โดยใช้วิธีการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ผลการวิจัยพบว่า

1) พระสงฆ์ต้องมีการสร้างเครือข่ายกลไกการขับเคลื่อนการป้องกันและแก้ไข การรณรงค์และป้องกัน เป็นการทำงานร่วมกันขององค์กรภาคีและเครือข่ายภาคประชาชน ต้องมีการ

---

* Department of Political Science, Faculty of Social Sciences, Mahachulalongkornrajavidyalaya University.

** Department of Political Science, Faculty of Social Sciences, Mahachulalongkornrajavidyalaya University.

บูรณาการกระบวนการและรูปแบบการจัดกิจกรรมที่มีความสอดคล้องกับสภาพปัญหาอันแท้จริงที่เกิดขึ้นในชุมชนอย่างเหมาะสม

2) กิจกรรมในการเสริมสร้างสุขภาวะและเครือข่ายทางสังคมเพื่อลดเหล้าบุหรี่เชิงพุทธบูรณาการในจังหวัดนนทบุรี ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการเข้าร่วมกิจกรรมในการเสริมสร้างสุขภาวะและเครือข่ายทางสังคมเพื่อลดเหล้าบุหรี่เชิงพุทธบูรณาการในจังหวัดนนทบุรีในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.43) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

3) พระสงฆ์เข้าไปมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างสุขภาวะและเครือข่ายทางสังคมเพื่อลดเหล้าบุหรี่เชิงพุทธบูรณาการในจังหวัดนนทบุรี ร่วมกับภาคีเครือข่าย อาทิเช่น สาธารณสุขจังหวัด องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ในการให้คำปรึกษา การให้กำลังใจ การดูแลสุขภาพทั้งทางกายและทางใจ แก่ประชาชนกลุ่มเป้าหมายที่ติดเหล้า และบุหรี่ โดยผลที่ได้รับจากการรณรงค์ให้ประชาชนลด ละ เลิก เหล้า และบุหรี่ ผ่านกิจกรรม“อธิษฐานจิตเข้าพรรษา ลด ละ เลิก เหล้า บุหรี่ เพื่อถวายเป็นพุทธบูชา” นั้น ส่งผลให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วมของพระสงฆ์, การส่งเสริมสุขภาวะ, เครือข่ายทางสังคม, เหล้าบุหรี่, พุทธบูรณาการ

ABSTRACT

The Objectives of this research were 1) to study of temples characteristic and the Role Model of village for Health Being Promotion and Social Network for Reduce Alcohol Smoking Cessation according to Buddhist Integrated in Nonthaburi Province 2) to develop activities for Health Being Promotion and Social Network for Reduce Alcohol Smoking Cessation according to Buddhist Integrated in Nonthaburi Province and 3) to develop the suggestion policies for Health Being Promotion and Social Network for Reduce Alcohol Smoking Cessation according to Buddhist Integrated in Nonthaburi Province. The research was Mixed method research as Participation Action Research and was collected , analysis both quantitative and qualitative.

The results of this research were as following ;

1) Monks must be set dynamic network that drive preventive and proactive for set campaign with participation of party in public that must be integrated in problems in community , process and the model of activities.

2. The activities for Health Being Promotion and Social Network for Reduce Alcohol Smoking Cessation according to Buddhist Integrated in Nonthaburi Province found that people had opinion of the participation for this case were in middle level (Average 3.43) , when consider each item found that all were in middle level too.

3. The monks who participated in Health Being Promotion and Social Network for Reduce Alcohol Smoking Cessation according to Buddhist Integrated in Nonthaburi Province such as Provincial public health , Local government organization for consultant , motivation both body and mind to people who Alcohol Smoking Cessation via activity that be called “ Pray in Buddhist Lent for reduce stop alcohol and smoking for Buddha” made them high quality of their life.

Keywords: Participation, Health Being Promotion, Social Network, Reduce Alcohol Smoking Cessation, Buddhist Integrated.

1. บทนำ

การพัฒนาองค์การ อย่างมีเป้าหมายและให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล นับเป็นความสำคัญและมีความจำเป็นในยุคสมัยใหม่ ที่มีความจำเป็นสำหรับแข่งขันในยุคดิจิทัล (Digital) ยุคเอไอ (AI) รวมถึงยุค 4.0 (PhraSomnuek Therapanyo (Klabnom), 2019) สุขภาวะทางสังคมในด้านคุณธรรมจริยธรรมและธรรมาภิบาลอันเป็นค่านิยมพื้นฐานหรือเป็นระบบสำหรับการยึดถือประพฤติปฏิบัติเพื่อการอยู่ร่วมกันของสังคมเป็นปัจจัยสำคัญของความมั่นคงผาสุกของประเทศชาติและประชาชนสังคม ประเทศใดผู้ปกครองและประชาชนมีคุณธรรมจริยธรรม การปกครองมีธรรมาภิบาลสังคมประเทศนั้นจะเข้มแข็งประชาชนอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในทางตรงกันข้าม หากสังคมประเทศใดขาดเสียซึ่งคุณธรรมจริยธรรมและธรรมาภิบาล สังคมประเทศนั้นย่อมอ่อนแอ แตกแยกและอาจถึงขั้นล่มสลายได้ปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรม และธรรมาภิบาลในสังคมไทยได้สะสมตัวมายาวนานและแผ่ขยายมากขึ้นอย่างต่อเนื่องจนปัญหาได้กระจายไปทั่วทุกวงการและทุกระดับขององคาพยพที่ประเทศไทยต้องเผชิญกับวิกฤตการณ์ความขัดแย้งแตกแยกของ

คนในชาติอย่างรุนแรงจนคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ต้องเข้ามาเพื่อแก้ปัญหาการเมือง และเข้าสู่กระบวนการปฏิรูปครั้งใหญ่ สาเหตุหลักก็มาจากความบกพร่องความเสื่อมทางคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลของผู้คนและองค์กรที่เกี่ยวข้องซึ่งตั้งนั้นการปฏิรูปประเทศจึงจำเป็นต้องมีการปฏิรูปคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลของสังคมไทยทั้งระบบ สถานการณ์ปัญหาคุณธรรม จริยธรรมของสังคมไทยที่ระดับกลางและฐานล่างของสังคม สถาบันครอบครัวโดยทั่วไปมีความอ่อนแอลงไปมาก ชุมชนก็แตกสลายจากผลกระทบนโยบายการพัฒนาที่ขาดสมดุลเยาวชนชายหญิงทั่วประเทศอยู่ในภาวะสับสนทางความคิดและพฤติกรรม แยกผิดชอบชั่วดีไม่ออก มีปัญหาเสพติด ปัญหาทางเพศ ความรุนแรง โรคเอดส์ ตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร ฯลฯ สังคมมีปัญหาความไม่มั่นคง ความไม่ปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สิน คดีอาชญากรรมพุ่ง คนล้นคุก คนไข้ยาเสพติดล้นโรงพยาบาล คดีความมั่นคงเพิ่มขึ้นอย่างน่าตกใจ ปัญหาคุณธรรมจริยธรรมของสังคมไทยจึงนับว่าเป็นปัจจัยเสี่ยงที่สำคัญอย่างยิ่งในการที่จะขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศชาติสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาคุณธรรมจริยธรรมของเยาวชนที่จะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาชาติต่อไป

จากสถานการณ์ในปัจจุบัน พบว่า คนไทยดื่มเหล้าจัดเป็นอันดับ 5 ของโลก เฉลี่ยคิดเป็น แอลกอฮอล์บริสุทธิ์ 13.59 ลิตรต่อคนต่อปี มูลค่าโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงปี 2539 – 2544 เฉลี่ยสูงกว่าสองพันล้านต่อปี อัตราตายต่อปีจากอุบัติเหตุจากรถ ของไทยนั้นสูงกว่าเพื่อน โดยไทยตายเฉลี่ยปีละประมาณ 20 ต่อแสน ขณะที่ อินโดนีเซียประมาณ 15 ต่อแสน ศรีลังกาและอินเดียประมาณ 10 ต่อแสน และกลุ่มประเทศตะวันตก(อเมริกา ยุโรป) ประมาณ 5 ต่อแสน ในช่วงเวลาเดียวกัน (2539-2544) ไทยสูญเสียทางเศรษฐกิจกว่า 2.23% ของ GNP ประมาณ 70,000 ล้านบาท ในปี 2536 จากอุบัติเหตุจากรถอย่างเดียว หากนับความสูญเสียอื่นๆอันเป็นผลจากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เช่น โรคตับ ภาวะแพ้และการบาดเจ็บจากความรุนแรงที่แอลกอฮอล์มีส่วนเกี่ยวข้อง ตัวเลขดังกล่าวจะสูงกว่าแสนล้านต่อปี สถานการณ์เช่นนี้ยากต่อการแก้ไขยิ่งหนัก หากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่างเพิกเฉย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการเสริมสร้างสุขภาพ หรือ สสส. ได้จัดกิจกรรมต่างๆมากมายเพื่อรณรงค์ให้คนไทยได้ตระหนักและหันมาลดละเลิกอบายมุขอย่างเช่น เหล้า บุหรี่ และสิ่งเสพติด (Natthaphon Sanguansap, 2008)

โครงการพักตับ ครอบพรักษา เป็นอีกหนึ่งโครงการที่จะช่วยให้ประชาชนชาวไทยได้ตระหนักถึงความสำคัญของการลดละเลิกอบายมุข “เภสัชกรสงกรานต์” อธิบาย พร้อมแนะวิธีงดเหล้าให้ตับได้พักครบพรักษา คือ 1. สร้างแรงจูงใจ หาเหตุผลเพื่อจูงใจให้งดเหล้า เช่น งดเหล้าเพื่อสุขภาพ ครอบครัว คนรัก หรือคนที่เคารพนับถือ หรืออาจจะหาแรงบันดาลใจ ไม่ว่าจะคุยกับคนที่เคยติดเหล้าแล้วเลิกได้สำเร็จ 2. ตั้งใจจริง ตั้งใจแน่วแน่เข้าพรรษานี้ต้องงดเหล้าได้ หรืออาจจะใช้

การแสดงตนตั้งปณิธาน หรือการบอกกับคนใกล้ชิดและขอกำลังใจ ซึ่งผู้ที่ต้องการงดและเลิกเหล้า ต้องการกำลังใจจากคนรอบข้างเป็นอย่างมาก ยังมีคนให้กำลังใจ ก็จะยิ่งงดเหล้าได้ง่ายขึ้น 3. รู้จักปฏิเสธให้เป็น ควรฝึกปฏิเสธให้มันเมื่อมีคนชวนดื่ม เช่น ช่วงนี้ไม่ดื่มงดเหล้าเข้าพรรษา กำลังเลิกเหล้า เพราะกลัวเป็นโรคตับแข็ง หรือหมอสั่งงดดื่ม เป็นต้น 4. หากิจกรรมทำยามว่าง ผู้ที่จะงดเหล้ากิจกรรมยามว่างต้องมี เพราะถ้าหากไม่มีก็จะนึกเหล้าตลอด ลองปรับเปลี่ยนพฤติกรรมใหม่ หากิจกรรมที่สร้างสรรค์ทำ เช่น ไปกินข้าว ดูหนัง ฟังเพลง ไปเข้าวัดทำบุญ ออกกำลังกาย และดูแลตัวเองด้วยอาหารที่ครบห้าหมู่ 5. หลีกเลี้ยงสถานที่เสี่ยง ควรหลีกเลี่ยงในสภาวะแวดล้อมที่จะทำให้จิตใจไม่ไหวและต้องกลับไปดื่ม เช่น ผับ ร้านอาหาร เป็นต้น โดยอาจเปลี่ยนไปเข้าวัดทำบุญกับครอบครัว ใช้ธรรมะเข้าช่วยให้งดเหล้าได้ (Tosapon Wongrabannam, 2008)

จะเห็นได้ว่าทุกกิจกรรมที่เกิดขึ้นล้วนแล้วแต่มีพระพุทธศาสนาเข้าไปเกี่ยวข้องด้วยทั้งสิ้น ทั้งนี้เป็นเพราะคนไทยมีความผูกพันกับพระพุทธศาสนาอย่างช้านาน จึงปฏิเสธไม่ได้ว่าพระสงฆ์ จะเข้าไปมีส่วนร่วมกับการเหล่านี้ในลักษณะใด ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา การมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการเสริมสร้างสุขภาวะและเครือข่ายทางสังคมเพื่อลดเหล้าบุหรีเชิงพุทธบูรณาการในจังหวัดนนทบุรี เพื่อศึกษาลักษณะของวัดและหมู่บ้านต้นแบบในการเสริมสร้างสุขภาวะและเครือข่ายทางสังคมเพื่อลดเหล้าบุหรีเชิงพุทธบูรณาการในจังหวัดนนทบุรี และจัดกิจกรรมในการเสริมสร้างสุขภาวะและเครือข่ายทางสังคมเพื่อลดเหล้าบุหรีเชิงพุทธบูรณาการในจังหวัดนนทบุรีต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาลักษณะของวัดและหมู่บ้านต้นแบบในการเสริมสร้างสุขภาวะและเครือข่ายทางสังคมเพื่อลดเหล้าบุหรีเชิงพุทธบูรณาการในจังหวัดนนทบุรี

2.2 เพื่อพัฒนากิจกรรมในการเสริมสร้างสุขภาวะและเครือข่ายทางสังคมเพื่อลดเหล้าบุหรีเชิงพุทธบูรณาการในจังหวัดนนทบุรี

2.3 เพื่อพัฒนาข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการเสริมสร้างสุขภาวะและเครือข่ายทางสังคมเพื่อลดเหล้าบุหรีเชิงพุทธบูรณาการในจังหวัดนนทบุรี

3. วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participation Action Research) โดยใช้วิธีการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

โดยใช้ระยะเวลา 10 เดือน (พฤศจิกายน 2561 ถึง กันยายน 2562) เพื่อศึกษาลักษณะของวัดและหมู่บ้านต้นแบบในการเสริมสร้างสุขภาวะและเครือข่ายทางสังคมเพื่อลดเหล้าบุหรี่เชิงพุทธบูรณาการในจังหวัดนนทบุรี , พัฒนากิจกรรมในการเสริมสร้างสุขภาวะและเครือข่ายทางสังคมเพื่อลดเหล้าบุหรี่เชิงพุทธบูรณาการใน จังหวัดนนทบุรีและพัฒนาข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการเสริมสร้างสุขภาวะและเครือข่ายทางสังคมเพื่อลดเหล้าบุหรี่เชิงพุทธบูรณาการในจังหวัดนนทบุรี โดยมีวิธีการศึกษาใน 3 ลักษณะ ได้แก่

3.1 การศึกษาในเชิงเอกสาร (Documentary study) เพื่อค้นหาข้อมูลความรู้เกี่ยวกับศึกษาลักษณะของวัดและหมู่บ้านต้นแบบในการเสริมสร้างสุขภาวะและเครือข่ายทางสังคมเพื่อลดเหล้าบุหรี่เชิงพุทธบูรณาการในจังหวัดนนทบุรี ใน 2 ด้านคือ (1) บริบททั่วไปของวัดและชุมชน (ด้านกายภาพ) (2) สถานการณ์เกี่ยวกับเหล้าและบุหรี่ภายในวัดและชุมชน จากเอกสารและรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.2 การศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Study) โดยแบ่งออกเป็น 4 ระยะ คือระยะที่ 1 เป็นการถอดบทเรียนวัดหรือชุมชนที่มีการดำเนินการในการเสริมสร้างสุขภาวะและเครือข่ายทางสังคมเพื่อลดเหล้าบุหรี่เชิงพุทธบูรณาการในจังหวัดนนทบุรี ซึ่งคณะผู้วิจัยเลือกวัดบางอ้อยช้าง ตำบลบางสีทอง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี เป็นวัดต้นแบบในการถอดบทเรียนในครั้งนี้ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งประกอบด้วย เจ้าอาวาส พระสงฆ์ ผู้นำชุมชน และชาวบ้านรอบวัดบางอ้อยช้าง จำนวน 18 รูป/คน

ระยะที่ 2 เป็นการจัดกิจกรรม “อธิษฐานจิตเข้าพรรษา ลด ละ เลิก เหล้า บุหรี่ เพื่อถวายเป็นพุทธบูชา” ร่วมกับเครือข่าย ในขั้นตอนนี้คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดกิจกรรม “อธิษฐานจิตเข้าพรรษา ลด ละ เลิก เหล้า บุหรี่ เพื่อถวายเป็นพุทธบูชา” ร่วมกับเครือข่าย ประกอบด้วยคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วัดบางอ้อยช้าง โรงเรียนวัดบางอ้อยช้าง เทศบาลตำบลบางสีทอง ชุมชนตำบลบางสีทอง โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบางสีทอง ลักษณะกิจกรรมประกอบด้วย การบรรยายพิเศษหัวข้อ โทษและภัยของเหล้าและบุหรี่ บรรยายโดยพยาบาลโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเหล้าและบุหรี่ บรรยายโดยตำรวจ รวมถึงกิจกรรมอธิษฐานบารมี ลด ละ เลิก เหล้า บุหรี่ เพื่อถวายเป็นพุทธบูชา โดยเจ้าอาวาสวัดบางอ้อยช้าง

ระยะที่ 3 เป็นการขยายกิจกรรมไปยังพื้นที่ต่างๆในจังหวัด ขั้นตอนนี้คณะผู้วิจัยได้คัดเลือกวัดในจังหวัดนนทบุรี เข้าร่วมโครงการฯ จำนวน 8 วัด คือ 1) วัดเชิงเลน 2) วัดโพธิ์เผือก 3) วัดอ่วมอ่อง 4) วัดโมลี 5) วัดชลประทาน 6) วัดโดนด 7) วัดบ่อ 8) วัดหงส์ทอง ซึ่งเป็นการนำเอา

กิจกรรม “อธิษฐานจิตเข้าพรรษา ลด ละ เลิก เหล้า บุหรี่ เพื่อถวายเป็นพุทธบูชา” ข้างต้นซึ่งถอดบทเรียนมาจากวัดบางอ้อยช้าง จังหวัดนนทบุรี มาดำเนินการยังวัดต่างๆ โดยมีเป้าหมายของการจัดกิจกรรมคือจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม วัดละไม่น้อยกว่า 200 คน รวมทั้งสิ้น 1,600 คน

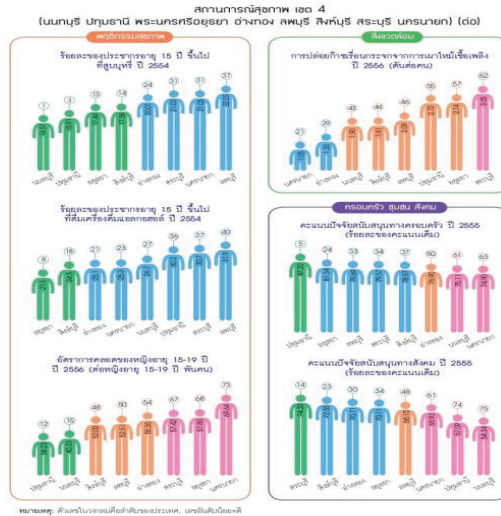
ระยะที่ 4 เป็นการทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการและการวิจัย ในขั้นตอนนี้คณะผู้วิจัยได้เชิญภาคีเครือข่ายจำนวน 6 แห่ง ประกอบด้วยคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วัดบางอ้อยช้าง โรงเรียนวัดบางอ้อยช้าง เทศบาลตำบลบางสีทอง ชุมชนตำบลบางสีทอง โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบางสีทอง มาจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการและการวิจัยร่วมกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาองค์ความรู้และกระบวนการเสริมสร้างสุขภาวะในการลดปัจจัยเสี่ยงเชิงพุทธบูรณาการ สร้างและพัฒนาเครือข่ายการสร้างสุขภาวะเพื่อการลดปัจจัยเสี่ยงบุหรี่และสุราในพื้นที่จังหวัดนนทบุรี และพัฒนานโยบายเพื่อการรณรงค์ปัจจัยเสี่ยงบุหรี่และสุราในพื้นที่จังหวัดนนทบุรี

3.3 การศึกษาเชิงนโยบาย (Policy Study) เพื่อนำเสนอข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการเสริมสร้างสุขภาวะและเครือข่ายทางสังคมเพื่อลดเหล้าบุหรี่เชิงพุทธบูรณาการในจังหวัดนนทบุรี โดยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key-Informant) และนำเสนอในรูปแบบของรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์

4. สรุปผลการวิจัย

4.1. ลักษณะของวัดและหมู่บ้านต้นแบบในการเสริมสร้างสุขภาวะและเครือข่ายทางสังคมเพื่อลดเหล้าบุหรี่เชิงพุทธบูรณาการในจังหวัดนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี มีอัตราการสูบบุหรี่ในประชาชนที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป น้อยที่สุดเป็นอันดับที่ 1 ของประเทศ (คิดเป็นร้อยละ 14.57 จากประชากรทั้งจังหวัด) และมีอัตราการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประชาชนที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป อยู่อันดับที่ 27 ของประเทศ (คิดเป็นร้อยละ 26.7 จากประชากรทั้งจังหวัด)

Source: Office of the National Health Commission (NSO), Health Situation Report by National Health Indicators 2014, (Nonthaburi: Office of the National Health Commission (NSO), 2015), Page 28.

การมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการเสริมสร้างสุขภาพและเครือข่ายทางสังคมเพื่อลดเหล่าบุหรีเชิงพุทธบูรณาการในจังหวัดนนทบุรี นั้นประกอบด้วย (1) การเทศนาหรือการแสดงธรรม การอบรมคุณธรรม จริยธรรม (2) เข้าร่วมกับหน่วยงานภาครัฐเพื่ออบรมเป็นวิทยากรให้ความรู้เกี่ยวกับปัญหาเหล่า บุหรี ในชุมชน (3) ร่วมกับทางจังหวัดจัดกิจกรรม “งดเหล่า เข้าพรรษา” “เทเหล่า เผาบุหรี” โดยเอื้อเพื่อสถานที่ภายในวัดเป็นที่จัดกิจกรรม (4) จัดนิทรรศการรณรงค์ให้เห็นโทษภัยของปัญหาเหล่า บุหรี ในชุมชน โดยทำบอร์ด ประชาสัมพันธ์ในศาลา วัด มุมใดมุมหนึ่งภายในวัดที่มีประชาชนผ่านไปมาสามารถมองเห็นได้ชัดเจน (5) การป้องกันปัญหาเหล่า บุหรี ในชุมชนภายในวัด วัดใดที่มีสามเณรเป็นจำนวนมากเจ้าอาวาสก็ดำเนินการโดยให้สามเณรรุ่นพี่ดูแลรุ่นน้องคอยให้คำปรึกษาอย่างต่อเนื่อง (6) จัดอบรมพระสังฆาธิการและผู้บริหารโรงเรียน สถานศึกษาให้กำหนดมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาเหล่า บุหรี ในชุมชน (7) ขอความเมตตาเจ้าคณะจังหวัด เจ้าคณะอำเภอ ห้ามมิให้มีปัญหาเหล่า บุหรี เข้าไปในวัดโดยเด็ดขาด (8) พระสงฆ์เป็นส่วนหนึ่งที่ได้มีส่วนร่วมการแก้ไขปัญหาเหล่า บุหรี ในชุมชน การมีส่วนร่วมดังกล่าวได้อาศัยความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องหลายหน่วยงาน สามารถทำได้ในระดับหนึ่ง

วิธีคิดและวิธีการที่ใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเหล่า บุหรี ในชุมชน ประกอบด้วย (1) พระสงฆ์ต้องร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐ จัดอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจแก่ประชาชนถึงโทษภัย

ของปัญหาเหล่า บุหรี ในชุมชนอย่างต่อเนื่อง เพราะพระสงฆ์ถือว่าเป็นผู้นำท้องถิ่น เป็นที่พึ่งทางจิตใจ ดังนั้นจึงต้องพัฒนาชุมชนให้หลีกเลี่ยงจากปัญหาเหล่า บุหรี ในชุมชน (2) พระสงฆ์ควรตระหนักอยู่เสมอว่าถือเป็นบทบาทและหน้าที่ของชาวพุทธที่จะต้องรณรงค์ให้สังคมปลอดจากปัญหาเหล่า บุหรี ในชุมชน (3) การปฏิบัติตนแบบอย่างที่ดี เพราะพระสงฆ์ควรเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับสังคม คือต้องหลีกเลี่ยงจากปัญหาเหล่า บุหรี ในชุมชนให้ได้ (4) การสร้างองค์ความรู้ พระสงฆ์ได้ใช้วิธีการเพื่อให้ตนเองเกิดองค์ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาเหล่า บุหรี ในชุมชนเสียก่อนโดยการเข้ารับการอบรมจากภาครัฐ ทำการศึกษาจากเอกสาร หนังสือ ที่ได้รับ จากนั้นจึงขยายผลองค์ความรู้นั้นไปสู่ประชาชน (5) การเปลี่ยนทัศนคติ คือพระสงฆ์พยายามเปลี่ยนทัศนคติของประชาชนให้เห็นถึงโทษภัยของปัญหาเหล่า บุหรี ในชุมชน (6) พระสงฆ์จะต้องเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติตนแล้วค่อยไปอบรมสั่งสอนประชาชนเกี่ยวกับปัญหาเหล่า บุหรี ในชุมชน (7) รัฐจะต้องมีมาตรการที่ชัดเจน นั่นคือควรแก้ไขกฎหมายด้วยการเพิ่มโทษให้หนักขึ้นและนำไปปฏิบัติให้ได้จริงๆ กับผู้กระทำความผิดตลอดถึงผู้ค้ารายใหญ่และรายย่อย (8) ต้องให้วัดเป็นแบบอย่างในการปลอดปัญหาเหล่า บุหรี ในชุมชนอย่างถาวร การที่มีปัญหาเหล่า บุหรี ในชุมชนเข้าไปเฝ้าพระในวัดถือเป็นเรื่องใหญ่ พระสงฆ์ต้องสอดส่องดูแลห้ามไม่ให้มีปัญหาเหล่า บุหรี ในชุมชนเข้าไปจำหน่ายภายในวัดถึงแม้จะมีการจัดงานบุญประจำปีหรืองานบุญอื่นๆ ก็ตาม (9) แนะนำให้รู้จักการหาเวลาว่างด้วยการประกอบอาชีพ มีงานทำ มีรายได้ ให้อยู่ดีกินดี ไม่ให้เข้าไปข้องเกี่ยวกับปัญหาเหล่า บุหรี ในชุมชน รู้จักบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมเป็นการแก้ไขหลังจากนาผู้ติดปัญหาเหล่า บุหรี ในชุมชนไปบำบัดแล้ว ถือเป็น การสร้างชีวิตใหม่เพื่อส่งเสริมให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และ (10) สร้างภูมิคุ้มกันให้กับเด็กเยาวชน จัดโครงการต่อต้านปัญหาเหล่า บุหรี ในชุมชนในโรงเรียนให้เห็นโทษภัยของปัญหาเหล่า บุหรี ในชุมชนว่าร้ายแรงเพียงใด

4.2 กิจกรรมในการเสริมสร้างสุขภาวะและเครือข่ายทางสังคมเพื่อลดเหล่าบุหรีเชิงพุทธบูรณาการในจังหวัดนนทบุรี

กิจกรรมในการเสริมสร้างสุขภาวะและเครือข่ายทางสังคมเพื่อลดเหล่าบุหรีเชิงพุทธบูรณาการในจังหวัดนนทบุรี ได้แก่ อธิษฐานจิตเข้าพรรษา ลด ละ เลิก เหล้า บุหรี เพื่อถวายเป็นพุทธบูชา จัดขึ้นที่วัดบางอ้อยช้าง ตำบลบางสีทอง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ระหว่าง พฤศจิกายน 2561 ถึง กันยายน 2562 วัตถุประสงค์ของกิจกรรม คือ (1) เพื่อออกแบบกิจกรรมการรณรงค์ให้สอดคล้องกับบริบทของชุมชนร่วมกับเครือข่าย (2) เพื่อเชิญชวนให้ประชาชนอธิษฐานจิตเข้าพรรษา ลด ละ เลิก เหล้า บุหรี เพื่อถวายเป็นพุทธบูชา (3) เพื่อประเมินผลความสำเร็จในการเชิญชวนให้ประชาชนอธิษฐานจิตเข้าพรรษา ลด ละ เลิก เหล้า บุหรี เพื่อถวายเป็นพุทธบูชาวิธีการ

ดำเนินกิจกรรม คือ (1) จัดประชุมกลุ่มย่อยกับเครือข่ายในการรณรงค์ให้ประชาชนลด ละ เลิก เหล้า บุหรี่ ของจังหวัดนนทบุรี จำนวน 10 รูป/คน ณ วัดบางอ้อยช้าง ในวันที่ 1 พฤษภาคม 2562 (2) ออกแบบแนวทางและกิจกรรมในการรณรงค์ให้ประชาชนลด ละ เลิก เหล้า บุหรี่ ให้เข้ากับบริบทของชุมชน โดยผู้เชี่ยวชาญ และเครือข่ายความร่วมมือ รวมถึงแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ (3) เปิดตัวโครงการ “อธิษฐานจิตเข้าพรรษา ลด ละ เลิก เหล้า บุหรี่ เพื่อถวายเป็นพุทธบูชา” และเชิญชวนให้ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรม (4) ติดตามและประเมินผลความสำเร็จของโครงการระยะที่ 1 หลังประชาชนเข้าร่วมโครงการไปแล้ว 1 เดือน ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับประชาชนกลุ่มเป้าหมาย และเก็บข้อมูลเชิงสำรวจจากแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 200 คน (5) สรุปผลการวิจัย และจัดประชุมกลุ่มย่อยกับเครือข่ายเพื่อขยายโครงการในระยะที่ 2 ไปยังวัดต่างๆ จำนวน 10 วัด (6) จัดกิจกรรม “อธิษฐานจิตเข้าพรรษา ลด ละ เลิก เหล้า บุหรี่ เพื่อถวายเป็นพุทธบูชา” และเชิญชวนให้ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรม (7) ติดตามและประเมินผลความสำเร็จของโครงการระยะที่ 2 หลังประชาชนเข้าร่วมโครงการไปแล้ว 1 เดือน ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับประชาชนกลุ่มเป้าหมาย และเก็บข้อมูลเชิงสำรวจจากแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 400 คน (8) จัดทำรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ ซึ่งผลลัพธ์ที่ได้จากการดำเนินกิจกรรม คือ (1) ประชาชนจังหวัดนนทบุรี จำนวน 2,200 คน สามารถลด ละ เลิก เหล้า บุหรี่ ได้ (2) ประชาชนจังหวัดนนทบุรี จำนวน 2,200 คน มีคุณภาพชีวิตเพิ่มมากขึ้น (3) วัดมีต้นแบบกิจกรรมในการรณรงค์ให้ประชาชนลด ละ เลิก เหล้า บุหรี่ (4) บ้าน วัด และชุมชน เกิดความตระหนักรู้ของโทษภัยของ เหล้า บุหรี่ และตื่นตัวในการลด ละ เลิก อย่างจริงจัง เครือข่ายที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน ได้แก่ (1) เทศบาลตำบลบางสีทอง (2) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบางสีทอง (3) ศูนย์ดูแลผู้สูงอายุ (4) โรงเรียนวัดบางอ้อยช้าง (5) คณะสงฆ์จังหวัดนนทบุรี และจากการสอบถามความคิดเห็นของประชาชนผู้เข้าร่วมกิจกรรม พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการเข้าร่วมกิจกรรมในการเสริมสร้างสุขภาวะและเครือข่ายทางสังคมเพื่อลดเหล้า บุหรี่เชิงพุทธบูรณาการในจังหวัดนนทบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.43) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ภาพที่ 2 โครงการบวชใจ อธิษฐานบรมิ งดเหล้าเข้าพรรษา
ณ วัดบางอ้อยช้าง จังหวัดนนทบุรี

4.3 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการเสริมสร้างสุขภาวะและเครือข่ายทางสังคมเพื่อลดเหล้าบุหรีเชิงพุทธบูรณาการในจังหวัดนนทบุรี

จากการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง ในประเด็นที่เกี่ยวกับข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการเสริมสร้างสุขภาวะและเครือข่ายทางสังคมเพื่อลดเหล้าบุหรีเชิงพุทธบูรณาการในจังหวัดนนทบุรีพบว่า

1) ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการจัดทำแผนปฏิบัติการ (Action Plan) โดยให้มีการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานภายในและภายนอก พร้อมทั้งกำหนดตัวชี้วัดสำคัญรองรับนโยบายและให้สอดคล้องกับงบประมาณของแต่ละหน่วยงาน

2) ควรมีการใช้กลไกคณะกรรมการระดับจังหวัด คณะอนุกรรมการระดับจังหวัด คณะทำงานระดับจังหวัด เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนประเด็นที่เกี่ยวข้องอย่างบูรณาการและเชื่อมโยงกัน

3) บุคลากรผู้ปฏิบัติงานทุกระดับควรได้รับการพัฒนาความรู้ ความสามารถ ทักษะ และ ความเชี่ยวชาญ

4) ควรใช้การประชาสัมพันธ์ และการปฏิบัติการข่าวสาร (Information Operation : IO) ในทุกขั้นตอนเพื่อสร้างการรับรู้ความเข้าใจ และความร่วมมือของประชาชน

5) การทำงานต้องได้รับความร่วมมือ/มีส่วนร่วม จากทุกภาคส่วนของสังคม

6) เร่งรัดพัฒนาเพื่อยกระดับศูนย์บริการให้คำปรึกษาในการเลิกเหล้า บุหรี่ แก่ ประชาชน

7) เพิ่มศักยภาพเครือข่ายและอาสาสมัครในระดับพื้นที่ เพื่อประสานงานให้การ ช่วยเหลือประชาชน

8) ยกระดับประสิทธิภาพการจัดการและการช่วยเหลือผู้ติดเหล้า บุหรี่ เพื่อการแก้ไขปัญหาแบบบูรณาการและพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน

9. สนับสนุนให้องค์กรเอกชน ภาคธุรกิจเอกชน องค์กรชุมชน และประชาชน รวมทั้งเด็ก เยาวชน ผู้ใหญ่ มีส่วนร่วมในการพัฒนาครอบครัวอย่างต่อเนื่อง

5. อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัยครั้งนี้ จะกล่าวถึงการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการเสริมสร้าง สุขภาวะและเครือข่ายทางสังคมเพื่อลดเหล้าบุหรี่ปุหรีเชิงพุทธบูรณาการในจังหวัดนนทบุรี โดยผู้วิจัยจะ กล่าวถึงประเด็นสำคัญและน่าสนใจและนำมาอภิปรายดังนี้

ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการเข้าร่วมกิจกรรมในการเสริมสร้างสุขภาวะและเครือข่าย ทางสังคมเพื่อลดเหล้าบุหรี่ปุหรีเชิงพุทธบูรณาการในจังหวัดนนทบุรีในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.43) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ แสดงให้เห็นว่า ประชาชนมีมุมมองต่อการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการเสริมสร้างสุขภาวะและเครือข่ายทางสังคมเพื่อ ลดเหล้าบุหรี่ปุหรีเชิงพุทธบูรณาการไม่มากนัก อาจเป็นเพราะด้วยว่า กลุ่มพระสงฆ์ที่ลงมือปฏิบัติเกี่ยวกับ เรื่องนี้ยังมีอยู่จำนวนน้อย และภาพข่าวทางสื่อสารมวลชนที่น่าเสนอข่าวพระสงฆ์ในทางลบ เช่น พระ เมฆาเหล่า เป็นต้น ก็ล้วนส่งผลต่อความคิดเห็นของประชาชนทั้งสิ้น ซึ่งเหตุผลดังกล่าวสอดคล้องกับ งานวิจัยของ Natiphan Srimanchan (2009) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพของการรณรงค์ใน โครงการ DNA (Drink No Alcohol) สายพันธุ์ใหม่ไร้แอลกอฮอล์ ผลการวิจัยพบว่า ักเรียนส่วนใหญ่เกิดการรับรู้ในเรื่องของแอลกอฮอล์มากขึ้น แต่ยังไม่ถึงการเปลี่ยนแปลงระดับพฤติกรรม แต่ถ้าจะ ให้มีการเปลี่ยนแปลงในระดับพฤติกรรมน่าจะต้องใช้เวลาและได้ซึมซับในเรื่องของแอลกอฮอล์จากการ

รณรงค์อย่างต่อเนื่องให้มากขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Phatthalee Leelarong (2018) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบจำลองการประเมินความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์ของมาตรการสร้างเสริมสุขภาพในประเทศไทย : กรณีศึกษามาตรการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์” ผลการวิจัยพบว่า โครงการรณรงค์งดเหล้าเข้าพรรษาที่ดำเนินการในระดับประเทศและระดับชุมชนมีความคุ้มค่าทั้งเพศชายและเพศหญิง โดยมีอัตราส่วนต้นทุนต่อประสิทธิผลส่วนเพิ่มของการมีมาตรการระดับชุมชนคือ 21,745 บาท ในเพศชายและ 36,037 บาท ในเพศหญิง และที่ระดับความเต็มใจจ่ายที่ 160,000 บาทต่อปีสุขภาพพบว่าผู้ที่มีระดับเสี่ยง ระดับอันตรายและแบบติดมีโอกาที่จะมีความคุ้มค่าประมาณร้อยละ 99 ในเพศชายและมากกว่าร้อยละ 80 ในเพศหญิง

6. ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการเสริมสร้างสุขภาพและเครือข่ายทางสังคมเพื่อลดเหล้าบุหรีเชิงพุทธบูรณาการในจังหวัดนนทบุรี” ผู้วิจัยขอเสนอแนะดังนี้

6.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการจัดทำแผนปฏิบัติการ (Action Plan) โดยให้มีการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานภายในและภายนอก พร้อมทั้งกำหนดตัวชี้วัดสำคัญรองรับนโยบายและให้สอดคล้องกับงบประมาณของแต่ละหน่วยงาน

2) ควรมีการใช้กลไกคณะกรรมการระดับจังหวัด คณะอนุกรรมการระดับจังหวัด คณะทำงานระดับจังหวัด เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนประเด็นที่เกี่ยวข้องอย่างบูรณาการและเชื่อมโยงกัน

3) บุคลากรผู้ปฏิบัติงานทุกระดับควรได้รับการพัฒนาความรู้ ความสามารถ ทักษะ และความเชี่ยวชาญ

4) ควรใช้การประชาสัมพันธ์ และการปฏิบัติการข่าวสาร (Information Operation : IO) ในทุกขั้นตอนเพื่อสร้างการรับรู้ความเข้าใจ และความร่วมมือของประชาชน

5) การทำงานต้องได้รับความร่วมมือ/มีส่วนร่วม จากทุกภาคส่วนของสังคม

6) เร่งรัดพัฒนาเพื่อยกระดับศูนย์บริการให้คำปรึกษาในการเลิกเหล้า บุหรี แก่ประชาชน

7) เพิ่มศักยภาพเครือข่ายและอาสาสมัครในระดับพื้นที่ เพื่อประสานงานให้การช่วยเหลือประชาชน

8) ยกกระดับประสิทธิภาพการจัดการและการช่วยเหลือผู้ติดเหล้า บุหรี่ เพื่อการแก้ไข ปัญหาแบบบูรณาการและพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน

9) สนับสนุนให้องค์กรเอกชน ภาคธุรกิจเอกชน องค์กรชุมชน และประชาชน รวมทั้ง เด็ก เยาวชน ผู้ใหญ่ มีส่วนร่วมในการพัฒนาครอบครัวอย่างต่อเนื่อง

6.2 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1) พระสงฆ์ต้องมีการสร้างเครือข่ายกลไกการขับเคลื่อนการป้องกันและแก้ไข การ ุณรณรงค์และป้องกัน เป็นการทางาร่วมกันขององค์กรภาคีและเครือข่ายภาคประชาชน

2) การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเหล้า บุหรี่ ในชุมชนพระสงฆ์ต้องมีการ บูรณาการกระบวนการและรูปแบบการจัดกิจกรรมที่มีความสอดคล้องกับสภาพปัญหาอันแท้จริงที่ เกิดขึ้นในชุมชนอย่างเหมาะสม

3) พระสงฆ์ต้องมีการใช้ปัสสนากรรมฐานในการฟื้นฟูสมรรถภาพของประชาชนที่ติด สารเสพติด

4) พระสงฆ์ต้องมีการใช้ยาสมุนไพรและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาช่วยเหลือผู้ติดปัญหา เหล้า บุหรี่ ในชุมชนในการถอนพิษยา

5) พระสงฆ์ต้องรู้จักระดมคนในชุมชนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง หรือ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับ การพัฒนาของชุมชน ให้แต่ละทุกคนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหา เหล้า บุหรี่ ในชุมชน

6) พระสงฆ์ต้องแสวงหาความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาเหล้า บุหรี่ ใน ชุมชน ตลอดถึงภูมิธรรมที่จะนำมาประยุกต์ใช้ในการแสดงธรรมอยู่เสมอ

7) พระสงฆ์ควรเข้าร่วมเป็นวิทยากรในโครงการพุทธธรรมบำบัดปัญหาเหล้า บุหรี่ ใน ชุมชน โครงการธรรมสัญจร หรือโครงการที่เกี่ยวกับปัญหาเหล้า บุหรี่ ในชุมชนที่หน่วยงานของรัฐได้ จัดขึ้น

8) สนับสนุนให้ทุกภาคส่วนร่วมมือร่วมใจในการดำเนินการป้องกันการป้องกันและแก้ไข ปัญหาเหล้า บุหรี่ ในชุมชน แม้แต่การถวายหมาก พลู บุหรี่ แก่พระสงฆ์ก็ควรรณรงค์ให้งดอย่าง จริงจัง ปรับเปลี่ยนแนวคิดของประชาชนถึงแม้จะเป็นประเพณี ค่านิยมที่เคยปฏิบัติแต่ต้องชี้แจงให้ เห็นถึงโทษภัยที่จะเกิดขึ้นแก่ร่างกาย สังคม และสิ่งแวดล้อม

9) ใช้หลัก “ปรับทุกข์ ผูกมิตร สร้างหลัก ปักฐาน” คือต้องสร้างความคุ้นเคยกับทุก คน ทุกฝ่ายทั้งผู้ค้า ผู้เสพ และหน่วยงานของรัฐ ประสานให้ทุกฝ่ายเข้าใจซึ่งกันและกันแล้วหา ทางออกร่วมกัน

10) หน่วยงานของรัฐ คือ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ต้องจัดสรรงบประมาณ ในการดำเนินโครงการเกี่ยวกับปัญหาเหล้า บุหรี่ ในชุมชนให้ต่อเนื่องไปเรื่อยๆ เพราะถือเป็นกำลังใจ ของผู้จัดกิจกรรม

6.3 ข้อเสนอเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ผลการวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการเสริมสร้างสุขภาวะและเครือข่าย ทางสังคมเพื่อลดเหล้าบุหรี่ยิงพุทธบูรณาการในจังหวัดนนทบุรี” ผู้วิจัยขอเสนอแนะในส่วนที่ สามารถต่อยอดจากงานวิจัยฉบับนี้ดังนี้

1) ขยายโครงการและกิจกรรมในการเสริมสร้างสุขภาวะและเครือข่ายทางสังคมเพื่อลด เหล้าบุหรี่ยิงพุทธบูรณาการให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ทั่วประเทศ

2) ศึกษาผลสัมฤทธิ์จากการมีส่วนร่วมของพระสงฆ์ในการเสริมสร้างสุขภาวะและ เครือข่ายทางสังคมเพื่อลดเหล้าบุหรี่ยิงพุทธบูรณาการ

References

- Natthaphon Sanguansap. (2008). *Network Marketing Social Communication Strategy in The Campaign to Reduce Alcohol Consumption of The Office of Health Promotion Fund* (Research Report). Bangkok: Office of the Health Promotion Fund.
- Tosapon Wongrabannam. (2008). *Design Project Publication Campaign For Lent Liquor Buddhist Lent Alcohol Soberity Print Ad Design Project*. Bachelor of Arts, Fine Arts and Visual Communication Design Chandrakasem Rajabhat University Office of Academic Resource and Information Technology Center.
- Nuanta Apa Cup Phakun. (2009). *Study of Drinkers and Drug Dealers' Behaviors in Southern Communities: A Case Study Of Urban Areas Song Kra*. (Research Report) SSS: Alcohol Research Center.
- Natiphan Srimanchan. (2009). *The Effectiveness of The Campaign in The DNA Drink No Alcohol Project, a New Breed of Non-Alcoholic*. (Master of Thesis). Graduate School: Dhurakij Pundit University.

- Parichat Walaiasathien. (2000). *Phra Maha Suthit Un. Sahatwiset. Chantana Benchasap and Chonlakan Kan Hasanari* (Research Report). Bangkok. Office of Research Fund.
- Piyanuch Ngermnee. (1993). *Public Health Status The Survey of Factors and Impact Of Primary Health Policy In Region 1 Of Public Health* (Doctor of Thesis). Faculty of Social and Environmental Development: Doctor of Thesis Development Institute.
- Phatthalee Leelarong. (2018). *Development of an Economic Value Assessment Model of Health Promoting Measures in Thailand: A Case Study of Alcohol Consumption Control Measures* (Research Report). S.S.: Alcohol Research Center.
- Phra Somnuek Therapanyo (Klabnom). (2019,January-June). Organization Development According to Good Governance in Thailand 4.0. *Journal of MCU Humanities Review*,5(1),115-129.
- Montri Kumpumman. (2003). *Factors Affecting the Efficiency of Village and Urban Fund Management Chiang Mai Province*. (Research Report). Chiang Mai: Faculty of Social Sciences Chiang Mai University.